

Meniň «ýazyjy» bolşum / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Romanlar, Satiriki hekaýalar, Sözler
написано kitapcy | 23 января, 2025

Meniň "ýazyjy" bolşum / satiriki hekaýa MENIŇ "ÝAZYJY" BOLŞUM

Dynç alýaryn. Edere iş ýok. Nämä güýmenmeli? Ýa ýöne ýatmalymy? mümkin däl. Adam hereketde bolsa ýagşy. Ýogsam, bilip bolmaz, içiňi ýag tutýar.

Hawa, men oýlandym, oýlandym. Hiç bir alaç tapybilmän, şu günki gazete sereden boldum. Gazetiň eýlesine-beýlesine göz aýlamda, "konkurs" diýen ýazgy ünsümi çekdi. "Iň gowy romanlar

üçin baş müň manat" diýen setirleri okamda, hasanaklap galanymy-da duýmadym.

– A-how, tapdym!

Nämedir bir işe gümra bolup oturan aýalym Gülje hem maňa ýaltaklady:

– Wiý, näme tapdyň?

– Ýazyjylygy.

– Ýazyjylygy?! Waý, eje jan-eý, o näme diýdigiň?

– A-how, heleý, sen bi zatlara aňsat düşünmersiň. Düşünjek bolsaň, birneme kelleli bolmaly. Häлки bi, men kitap ýazjak... Aýalym elindäki işini taşlap, barmagyny agzyna ýetirdi.

– Wa-ýeý, ikitap ýazaýjakmy sen?

– Weý, ýogsam näme? Kitap ýazmasaň, il saňa ýazyjy diýmez. A-how, bi zatlara düşünmek gerek.

– Eje jan-eý... şeýdäýseň-ä uly abraý bordy saňa. Ýöne nädip ýazjak, gyw, sen?

Aýalymyň sözleri meniň temegime ýel berip, dik göwrämi hasam dikgertdi:

– A-how, nädip ýazarlar? Häki bir, birneme kelle gerek, kelle. Hymm-m... seret, bi gazete: bir kitaba baş müň, hawa, hawa, baş mîň manat düşýämiş.

– Eje jan-eü, bi-ýä asyl ýöne pul oguşýa! Ikitap ýazsaň, baş müň beräýerlermikä?

– Ýýak, muň aýdýanyňa sered-ä! Bermeseler, şü gazete ýazarlarmy, heý?

– Wa-ýeý , bi-ýä asyl... Şonça puly alaýsaň, "Žiguli" edineris, ä?

– Işşallasa. Hökman...

Men bu gepleşikden soň aýalyma: "Maňa adam ogly päsgel beräýmesin" diýäge-de, myjman jaýyma geçdim. Ullakan mahmal ýassyga ýaplanyp, gözəl halyň üstünde goýdum kagyz-galamy. Näme hakynda ýazmaly?.. Geçmiş baradamy?.. Ýa-da geçen uruş hakyndamy?.. Wah, okuw kitabyny okan bolaýmasam, geçmişden-ä bilýän zadym ýok. Uruş hakynda-da iki ýerde kino gören bolaýmasam, walla... Men ýazjak zadymy bilebilmän jaýyň içine ser saldym. Päheý, ýazjak adama sähelçe zadam sebäp ekeni. Hut mundan ýigrimi ýyl öň är-aýal bolan uçurlarymyzda aýalymyň bileje düşen suraty meniň döredijiligime şaýol açaydy. Daşymdan batly seslendim:

– Söýgi-i!..

Men ünsümi surata berip, kellämi pitikledim. Göwnüme bolmasa,

geçilen ýol janlandy. Ilkinji duşuşyk. Ilkinji posa... Arman, aramyza Garaçomag-a düşmändi, Babahan-da ýakamyzdan tutmandy. Artykdyr Aýna bolubam gaçmandyk. Galyberse-de, men urşa gitmändim, aýalym-da zar-zar aglap saralmandy.

Ana, onsoň gözümiň alnynda "Nätmeli?" diýlen sorag alamaty dikelip durdy. Oýlansaň, tapylmaýan zat ýok, how! Hamala, özüm-ä urşa gidýänmişim, aýalymam: "Tiz gel!" diýip, aglap galýarmyş. Bela-beter uruşdan uruşdan eýdip-beýdip galan bir zaňňar bolsa aýalyma azar ýamanyny berjek bolýarmyşyn. Emma aýalym özüniň beýik watançylygyny görkezip, şo näkesiň ýüzüne tüýküýärmiş... Gör, how, meniň fantaziýamy! Şu zatlary ak kagyza geçiribilseňem, goçak kitap boljak, how! Ýylda bir roman çyrşaýan ýazyjysumaklaňkydan-a oňat bor bi. Onsoňam, häki baş müň...

Şundan soň elimdäki galamyň öz-özi ýazyberdi, ýazyberdi. Bir sagat geçdi, iki-üç sagat geçdi. Birneme kagyz-a munderlendi. Indi ýazmany goýup, kellä dynç bermeli.

– A-how, Güljäm, gök çay dem-le-e!..

Buýruk şo bada berjaý edildi. Aýalym meniň öňümdäki petde-petde kagyzlara änedip, ýyljyraklady. Diýmek, oňam menden göwni hoş ýaly.

Men ajy gök çayy endamyma siňdirip, burçak-burçak derläp, ýene galama ýapyşdym. Bir sagat, iki sagat, üç sagat...

– Bä, bolsa-da, ýadatdy-ow...

Men ýerimden galamda, gözlerim awuşap durdy, kellämem edil ýenjilen ýalydy. Endamym-da gurşupdyr. Indi, walla, roman ýazmak mümkin däl. Kelläni sazlamaly.

Daşary çykdy. Gör, how, wagtyň çalt ädimläýşini! Roman ýazmaga başlanym-a ertir guşlukdy, eýýäm zyňylan pökgi deý Gün ýere gaçyp barýar. Ajaýyp ýaz!.. Ikindinara hasam ajaýyp bolar ekeni. Işikdäki almany-u-erikleriň gülleriniň görki diýjekmi, ysy diýjekmi, baý-baý, täsin-ä. Ýöne bu görnüş ne kellämi durlady, ne-de ünsümi çekdi. Emma baglaryň astynda ýalpyldap duran ýaz suwy meniň huşumy birdemkä garyş boýluja, dykyzja, özüne-de ýaňky dury suwa çalym edýän suwluja "akmämmedi" getirdi. Elbetde, "Özi daýaw, pälwan kişi bolsa-da, işini görüpdir bir garyş çüýşe" diýip, bir şahyryň aýdany ýadyma düşse-de, elimi şo bada kisä urdum. Kisämde it uwlaýar.

– Heleý, aç banky!

Yzymdan güjük kowalaýan ýaly, hasanaklap gelşime aýalym howpurgady öýdýän:

– Wa-ýeý, saňa näm boldy?

Döredijilik adamy nerwli edýän bolara çemeli, sesim zarply çykdy:

– A-how, p-pul äber diýýän saňa!

– Waý, näme etjek?

Şeýle soragdan soňra heý-de, özüni "normalnyý" saklap bormy?

– Hýek, diýsänim... Sen meň ýazyjy boljak bolýanymy bileňokmy? Näçe gezek aýtmaly, how! Haçan seň kelläň meňki bilen deň işläř?! – Men sesimi kem-kemden peseldip, elimi hereketlendirip, aýalyma düşündirdim. – Ýazyjylaň aýratyn kagyzy üçin-ä... bi häki on manat gerek. Äriň baş müň manat alyp, ýazyjy bolmagyny isleseň, ýene ho-ol hat ýazýan näm-aý... şo maşynka üçinem, bilýämiň, ş-şunça pul... Hymm... aý, ony soň alaýarys. Ýöne şüpille on bir manady al bári!

Aýalym dodagyny gyşardyp, puly göwünsiz uzatdy:

– Haý, näbileýin-dä, baş müňi saňa mugt beräýsleri ýok-la.

– Eýýämden gohuň şu bolsa...

– Ýeri, ýeri, sen meň gohuma däl-de, kitap ýazyşyma seret – diýip, men yeňsämi öwürdim-de, magazine düňk ýasadym.

Ýarym sagatdan hemmesi taýýar boldy. Kagyz-galamyň gapdalynda "akmämmedi" düňküldedägetdin goýamda, gelşäýdi bir hili. Hany, indem bir kelle durlanmasyn! Nädersiň şu gün agşam bir kitap taýýar bolaýsa! Ýazmak üçin, baý-buw, ilki ruhuň gökde gezmeli, keýpi köklükden ýyldyza toýnak salmaly. Onam etjek bolsaň, elbetde, içäýmeli. Goý, arak barada "Ak bolsa-da, burny gyzyl, abraýy gara eder" diýseler diýibersinler. Bu sözler medeniýetli içmäni oňarman, bir garyş çüýşeden yeňilýän ysnatlara degişlidir. Asul akgaňlar ýaly roman ýazýana...

Men bir bulgury içdim. Bu diňe gözi ýaşardyp, içimi çürüşdirdi. Nepi degmedi. Ikinjini göterdim. Güýji bar ýaly, kelle az-kem sämedi. Emma ýazan romanymyň gahrymanlarynyň uruşda aýrallyga sezewar boluşlary onçaklu huşa gelmedi. Belki... Men ýaýdanyp durman, üçünji bulgury-da aşgazana ýolladym. Älhepus, zor-a bar-ow! Asyl daýaw kişiler ýöne ýerden yeňilmeýän ekeni mundan. Elim sandyrap, töweregim hiňňildik uçup ugrady. Elimdäki galam ekize döndi. Alla bilsin, dördünji-bäşinji bulgurlar nädip gitdi aşgazana. Meniň çilim çekesim gelýär. Sermenekläp, çilimi tapdym. Otlandym. Ondan birki gezek sorup, nämedir bir zadyň üstünde goýdum. Soňra...

...Soňra kimdir biri meniň ýazýan romanymy otlaajak bolýa. "Bäs müň manady ber-de, otlaý" diýýän. Emma o görüp zaňňar maňa ha-

ha-haýlap: "Tapdyň bi ýerde oýnatgyňy! Haýay bir çyrşan zadyňa..." diýägetdin, kitaba topulýa. Päheý, beýle-de bir içigara bor-ow. Şeýle bir nerwim tutdy, şeýle bir... Walla, elime ilen zady aýlap zyňdym.

Gulagyma aýal maşgalanyň: "Waý!" diýen çirkin sesi bilen nämedir bir zadyň pagşyldysydyr şaňňyrdysy eşidildi. Gözüme bolsa...

Päheý, çyn oguşýa, o zaňňaryň romanymy otlajak bolşy... Men hasanaklap, gyzyl ot bolup ýanýan kagyzlary bagyrtlap basdym. Özümem uly ilim bilen: "Ýakdyrman!" diýip gygyrýan. Emma agyr göwräm arkan agdy. Üstüme pagşyldap suw döküldi. Agzymburnuma ajymtyk tüsse ýerine indi suw girdi.

Sowuk suw meni özüme getirdi. Geňirgenip, töweregime esetdim. Aýalymyň gapdalynda çagajyklarym bilen iki goňşym dur. Bi nä boluş? Üsti-başym gap-gara, ýanan kagyzlar bolsa pytraşyp ýatyr. Kim otladyka?! Kim?? Hä...

Eý, Alla! Bi bolýan zatlara serediň-ä! Kagyzyň üstünde otly çilimi goýup, tasdan öýümi otlapdyryn. Iň ýamanam, "romanymy" otlajak bolýan kişä aýlap zyňan çüýşäm aýalymdan sowa geçip, tördäki şifonýere degipdir, aýnasynam kül-pagys edipdir. Men bu zatlaryň hem huşda, hemem düýşde bolandygyny bilemden soňra, dogrusy, ýere girmäge hyýal etdim. Gör, how, bir garyş "pälwanyň" güýjüni! Asyl men-men diýen daýaw kişiler ondan yöne ýeňilmeýän ekeni.

Meni köşeşdiren goňşularym: "Ýeldirgäpdir" diýdiler. "Az-kem ukusyny alsa, oňatlaşar" diýşibem, aýalymy rahatlandyryp gitdiler. Olar diňw bir zady bilmediler öýdýän. Olam bolsa häki...

Aýalym ýaka ýyrtyp aglady:

– Masgara! Seň ýazyjy bolşuňam şümi?

Hawa, şu wakadan bäri men indi aýalymyň öňünde ýüzügara.

Şondan bärem men "ýazyjy" diýen sözi agzamaga utanýan. Hudaýa şükür, henizem meniň "ýazyjylygym" diňe aýalyma mälim. Eger ulil biläýen bolsa, onda nähili bolardy?..

Amanny ATAYEW. Satiriki hekaýalar